

Powiatowy Urząd Pracy w Grajewie

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE GRAJEWSKIM W 2013 ROKU**

Część I (diagnoza)

Grajewo, marzec 2014 rok

1. WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkoterwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Dzięki rozwojowi różnych sektorów gospodarki powstają nowe zawody, związane z nowoczesną technologią, natomiast pewne zawody zanikają na skutek coraz mniejszej ich popularności i malejących potrzeb społecznych na ich wykonywanie.

Narzędziem monitoringu jest poniższy raport – ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie grajewskim, który służy jako źródło informacji do:

- określenia kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na grajewskim rynku pracy,
- określenia odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniających zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń,
- bieżącej korekty poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych i dyrekcji szkół),
- usprawnienia poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienia pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów wg zawodów,
- ułatwienia realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawą niniejszego opracowania są dane zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy za II półrocze 2013r.: „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” (załącznik 2) i „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” (załącznik 3).

Analiza struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy została oparta na „Klasyfikacji zawodów i specjalności” dla potrzeb rynku pracy. Ponadto, przy monitoringu uwzględniono poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy wg Polskiej Klasyfikacji Działalności.

2. OGÓLNE DANE DOTYCZĄCE BEZROBOCIA W POWIECIE GRAJEWSKIM

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Grajewo na koniec grudnia 2013r. wynosiła 4165 osób i była o 53 osoby wyższa niż w analogicznym okresie 2012r.

Liczba bezrobotnych kobiet wg stanu na 31.12.2013 r. wynosiła 1933 osoby.

W porównaniu do grudnia 2012r. zarejestrowało się 10 kobiet mniej.

Tabela 1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku (według stanu na koniec miesiąca)

Miesiąc	Liczba bezrobotnych według stanu na koniec miesiąca		Wzrost/spadek (+/-)	
	2012r.	2013r.	W liczbach	W %
I	4429	4369	-60	-1,4
II	4400	4357	-43	-1,0
III	4215	4280	+65	+1,5
IV	4027	4190	+163	+4,0
V	3914	4031	+117	+3,0
VI	3927	3871	-56	-1,4
VII	3945	3892	-53	-1,3
VIII	3979	3949	-30	-0,8
IX	4002	4047	+45	+1,1
X	4042	4042	0	-
XI	4031	4009	-22	-0,5
XII	4112	4165	+53	+1,3

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2013r. osiągnęła wartość 23%.

Dla porównania w grudniu 2012r. stopa bezrobocia wynosiła 22,5%.

Struktura bezrobotnych według wykształcenia w końcu 2013r. uległa niewielkim zmianom od grudnia 2012r. Niezmiennie najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym - 1249 osób (ponad 1/3 ogółu bezrobotnych).

Wzrost liczby zarejestrowanych w stosunku do 2012r. zanotowano w trzech grupach, w tym najliczniejszy wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Od 5 lat notowany jest stały wzrost liczby osób z dyplomem szkoły wyższej (wg stanu na koniec miesiąca grudnia), niemniej osoby z wykształceniem wyższym stanowiły najmniejszy odsetek osób bezrobotnych. Najliczniejszy spadek dotyczył grupy bezrobotnych z udokumentowanym wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Udział kobiet kształtował się na poziomie 32,6% w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz 38,1% w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W pozostałych grupach stanowiły zdecydowaną większość - powyżej 55%.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec		Wzrost/spadek (+/-)	
	2012r.	2013r.	W liczbach	W %
Wyższe	323	357	34	10,5
Policealne i średnie zawodowe	988	973	-15	-1,5
Średnie ogólnokształcące	449	487	38	8,5
Zasadnicze zawodowe	1130	1099	-31	-2,7
Gimnazjalne i niższe	1222	1249	27	2,2

3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Bezrobotni posiadający zawód w liczbie 2846 stanowili 68% ogólnej liczby zarejestrowanych. Analiza tej populacji bezrobotnych ze względu na płeć wskazuje, że zawód posiadało 1531 mężczyzn (53,8%), kobiet zaś 1315 (46,2%). Zawody, które kumulują największe w skali powiatu zasoby osób bezrobotnych na dzień 31.12.2013r. zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych w porządku malejącym

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	522301	Sprzedawca	159	148
2.	722204	Ślusarz	135	0
3.	314207	Technik rolnik	122	83
4.	331403	Technik ekonomista	108	87
5.	751204	Piekarz	85	16
6.	711202	Murarz	79	0
7.	753105	Krawiec	78	75
8.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	75	61
9.	515303	Robotnik gospodarczy	72	26
10.	311504	Technik mechanik	64	0
11.	723105	Mechanik samochodów osobowych	62	0
12.	931301	Robotnik budowlany	59	1
13.	722314	Tokarz w metalu	41	2
14.	514101	Fryzjer	39	37
15.	512002	Kucharz małej gastronomii	39	35
16.	512001	Kucharz	36	33
17.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	31	0
18.	311204	Technik budownictwa	29	6
19.	752208	Stolarz meblowy	29	0
20.	751201	Cukiernik	26	0
21.	712601	Hydraulik	26	0
22.	235107	Pedagog	26	19
23.	242217	Specjalista administracji publicznej	24	20
24.	351203	Technik informatyk	23	6
25.	611104	Rolnik upraw polowych	23	16
26.	911207	Sprzątaczką biurowa	23	23
27.	343403	Technik organizacji usług gastronomicznych	21	19
28.	752205	Stolarz	21	0
29.	751105	Rzeźnik-wędliniarz	19	3
30.	311512	Technik mechanizacji rolnictwa	18	1

Podobnie jak w latach poprzednich – najliczniejszą grupę zawodową tworzyli sprzedawcy – 159 osób z przewagą kobiet, które stanowiły 93,1% tej populacji. Kolejną grupę stanowili wyłącznie mężczyźni – ślusarze w liczbie 135 osób. Trzecią co do wielkości grupą byli bezrobotni z zawodem technik rolnik – 122 osoby (kobiety stanowiły 68% grupy). Liczną grupę

zawodową stanowili technicy ekonomiści (108 osób). Była to grupa sfeminizowana, gdyż liczyła 87 kobiet - (80,5%).

Absolwenci (osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) figurujący w ewidencji PUP na koniec 2013r. stanowili 5,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (247 osób, w tym 129 kobiet). Zawód posiadało 109 osób tj. 44,1% ogółu zarejestrowanych absolwentów, w tym 71 kobiet. Coraz mniej absolwentów szkół zawodowych przystępuje do egzaminów zawodowych, bądź ich nie zdaje. Najliczniej reprezentowane zawody w tej grupie bezrobotnych to:

- kucharz małej gastronomii – 6 osób,
- technik hotelarstwa – 5 osób,
- pedagog – 4 osoby,
- specjalista ds. rachunkowości – 4 osoby,
- inspektor ds. obrony cywilnej – 4 osoby,
- fryzjer – 4 osoby.

Kolejna grupa objęta monitoringiem to osoby bezrobotne, poprzednio pracujące, pozostające w ewidencji powyżej 12 miesięcy. Ich liczba na koniec omawianego okresu osiągnęła poziom 1323 osób (31,8% ogółu zarejestrowanych). Udział kobiet w omawianej grupie wyniósł 46,8% (619 osób).

Zawód posiadało 1090 osób (82,4% populacji), w tym 514 kobiet. Najliczniej reprezentowane zawody w tej kategorii osób to:

- sprzedawca – 80 osób (w tym 75 kobiet),
- ślusarz – 53 osoby,
- technik rolnik – 46 osób (w tym 34 kobiety),
- murarz – 41 osób,
- technik ekonomista – 38 osób (w tym 34 kobiety),
- robotnik gospodarczy – 32 osoby (w tym 11 kobiet),
- piekarz – 30 osób (w tym 9 kobiet),
- krawiec – 29 osób (w tym 27 kobiet),
- robotnik budowlany – 28 osób,
- technik mechanik – 25 osób,
- mechanik samochodów osobowych – 24 osoby,
- tokarz w metalu – 20 osób.

Grupą osób generującą największe w powiecie bezrobocie to osoby bez zawodu.

Grupa obejmuje:

- osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu,
- osoby, które nie przystąpiły do egzaminów zawodowych lub je nie zdały,
- osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie,
- absolwenci liceów ogólnokształcących.

W ww. grupie znajdują się to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. W końcu 2013r. grupa bezrobotnych bez zawodu liczyła 1319 osób (31,7 % ogółu bezrobotnych), w tym 618 kobiet. Absolwentów bez zawodu odnotowano 138 osób, w tym 58 kobiet (obserwuje się wzrastającą liczbę osób bezrobotnych bez zawodu). Bezrobotni bez zawodu – poprzednio pracujący i pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowili 17,7% (233 osoby, w tym 105 kobiet) badanej populacji.

3.1. Struktura bezrobotnych według grup zawodów

Struktura bezrobotnych według kwalifikacji zawodowych w układzie grup dużych wskazuje, że najliczniejszą kategorię tworzyły osoby posiadające zawody z grupy **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (kod grupy 72)** – 367 osób. Stanowiły one 8,8 % ogółu bezrobotnych i 12,9% bezrobotnych z zawodem.

Drugą pod względem wielkości grupą to **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (kod grupy 31)** – 334 osoby. Stanowiły one 8% ogółu bezrobotnych i 11,7% bezrobotnych z zawodem.

Trzecią kategorię osób podobnie jak w roku 2012 tworzyli bezrobotni sklasyfikowani w grupie **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75)** – 297 osób. Omawiana grupa stanowiła odpowiednio 7,1% oraz 10,4% i zdominowana była przez piekarzy, krawców, stolarzy meblowych.

Kolejne liczne grupy zawodów to:

- pracownicy usług osobistych – 224 osoby (51 grupa),
- robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 203 osoby (71 grupa),
- sprzedawcy i pokrewni – 177 osób (52 grupa),
- średni personel do spraw biznesu i administracji – 155 osoby (33 grupa),
- specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 121 osób (24 grupa),
- średni personel do spraw zdrowia – 114 osób (32 grupa).

Najmniej licznie reprezentowane były następujące duże grupy zawodów (po jednej osobie):

- oficerowie sił zbrojnych,
- żołnierze szeregowi,
- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni,
- kierownicy ds. produkcji i usług,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby.

3.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

W ciągu 2013r. zarejestrowało się 4171 osób, w tym 1840 kobiet (udział procentowy rejestrujących się kobiet był analogiczny jak w 2012r. i wynosił 44,1%).

Po raz pierwszy zarejestrowało się 717 osób tj. 17,2% ogółu, w tym 310 kobiet.

Określonego zawodu nie posiadało 1383 osoby (33,2% ogółu rejestrujących się), w tym 576 kobiet. Pozostałe osoby, w liczbie 2788, to bezrobotni reprezentujący 581 zawodów. Najliczniej występujące zawody wśród osób, które rejestrowały się w omawianym okresie, ilustruje poniższa tabela.

Tabela 4. Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych w porządku malejącym

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1.	722204	Ślusarz	135	0
2.	522301	Sprzedawca	130	122
3.	314207	Technik rolnik	94	67
4.	751204	Piekarz	92	16
5.	331403	Technik ekonomista	90	69
6.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	75	58
7.	753105	Krawiec	67	67
8.	515303	Robotnik gospodarczy	65	21
9.	311504	Technik mechanik	64	0

10.	711202	Murarz	59	0
11.	723105	Mechanik samochodów osobowych	57	0
12.	931301	Robotnik budowlany	47	2
13.	351203	Technik informatyk	37	8
14.	235107	Pedagog	37	29
15.	514101	Fryzjer	37	36
16.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	37	0
17.	512001	Kucharz	35	33
18.	722314	Tokarz w metalu	32	2
19.	242217	Specjalista administracji publicznej	32	25
20.	512002	Kucharz małej gastronomii	30	22
21.	422402	Technik hotelarstwa	28	23
22.	311204	Technik budownictwa	27	3
23.	752205	Stolarz	27	0
24.	752208	Stolarz meblowy	27	0
25.	263102	Ekonomista	23	17
26.	613003	Rolnik	23	11
27.	751105	Rzeźnik-wędliniarz	21	5
28.	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	21	0
29.	343403	Technik organizacji usług gastronomicznych	20	18
30.	721602	Hydraulik	20	0
31.	751201	Cukiernik	20	16

Rejestrujące się kobiety z zawodem (1264 osoby) stanowiły ok. 1/2 napływu osób posiadających zawód. W tej grupie przeważały następujące zawody:

- sprzedawca – 122 osoby,
- technik ekonomista – 69 osób,
- krawiec – 67 osób,
- technik rolnik – 67 osób,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 58 osób,
- fryzjer – 36 osób
- kucharz – 33 osoby,
- pedagog – 29 osób,
- specjalista administracji publicznej – 25,
- technik hotelarstwa – 23 osoby,
- kucharz małej gastronomii – 22 osoby,
- robotnik gospodarczy – 21 osób.

Liczba rejestrujących się absolwentów (osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) w 2013r. wyniosła 484 osoby, w tym 265 kobiet. Bez zawodu rejestrowało się 248 absolwentów, w tym 109 kobiet. Zawód posiadało 236 osoby (48,8% rejestrującej się populacji absolwentów).

Reprezentanci tej grupy:

- pedagog – 10 osób,
- technik budownictwa – 9 osób,
- specjalista administracji publicznej – 8 osób,
- ekonomista – 8 osób,
- technik informatyk – 8 osób,
- fryzjer – 7 osób,
- inspektor ds. obrony cywilnej – 7 osób,

- technik organizacji usług gastronomicznych –osób,
- technik hotelarstwa – 6 osób,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 6 osób,
- kucharz małej gastronomii – 6 osób,
- filolog – filologia obcojęzyczna – 5.

3.3. Napływ bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Uzupełnieniem tematu napływu bezrobotnych może być analiza tego zjawiska wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy. W 2013r. wśród rejestrujących się bezrobotnych dominowały osoby, które przed nabyciem statusu bezrobotnego pracowały. Liczba tych osób wynosiła 3035 (72,8% całego napływu). Struktura bezrobotnych w tej kategorii pokazuje grupy zawodowe dotknięte największym spadkiem zatrudnienia w poszczególnych sekcjach wg Polskiej Klasyfikacji Działalności. Branże działalności generujące największe populacje bezrobotnych na terenie powiatu to:

- działalność niezidentyfikowana - 591 osób (19,5%),
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 467 osób (15,4%),
- przetwórstwo przemysłowe – 460 osób (15,2%),
- budownictwo – 381 osób (12,6%),
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne – 169 osób (5,6%),
- edukacja – 167 osób (5,5%),
- transport i gospodarka magazynowa – 134 osoby (4,4%),
- pozostała działalność usługowa – 110 osób (3,6 %).

Napływ bezrobotnych z wyżej wymienionych branż stanowił 59,4 % napływu ogółem. Najmniej liczny napływ odnotowano w następujących sekcjach PKD: **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 4 osoby, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 11 osób.**

Nie odnotowano napływu z branży: **organizacje i zespoły eksterytorialne.**

3.4. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodów.

Najliczniejszy napływ bezrobotnych w 2013r. miał miejsce w grupie **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (kod grupy 72)** – 354 osób (8,5% ogólnego napływu bezrobotnych i 12,7% napływu bezrobotnych z zawodem). Wśród rejestrujących się osób dominowali: ślusarze, mechanicy samochodów osobowych, mechanicy pojazdów samochodowych, tokarze w metalu, mechanicy pojazdów ciężarowych.

Druga w kolejności grupa to **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (kod grupy 31)** – 298 osób (7,1% ogólnego napływu bezrobotnych i 10,7% napływu bezrobotnych z zawodem). Rejestrujące się osoby to przede wszystkim: technicy rolnicy i technicy mechanicy.

Trzecią pod względem wielkości napływu tworzyli bezrobotni należący do grupy **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75)** – 285 osób, które stanowiły odpowiednio: 6,8% i 10,2%. Zdecydowana większość rejestrujących się osób to: piekarze, krawcy, stolarze, rzeźnicy, cukiernicy.

Znaczny napływ odnotowano również w grupach:

- pracownicy usług osobistych (kod 51) – 198 osób,
- specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania (kod 24) – 170 osób,
- robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – (kod 71) 163 osoby,

- średni personel do spraw biznesu i administracji – (kod 33) - 150 osób,
- sprzedawcy i pokrewni (kod 52) – 149 osób,
- średni personel do spraw zdrowia (kod 32) – 113 osób.

Grupy zawodów do których napłynęła najmniejsza liczba osób to: rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby; pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki; monterzy; leśnicy i rybacy; robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych, leśnicy i rybacy.

Nie odnotowano napływu w grupach: oficerowie sił zbrojnych; żołnierze szeregowi; przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni; kierownicy do spraw zarządzania i handlu; kierownicy do spraw produkcji i usług; kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych; sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach.

4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

4.1. Oferty pracy wg zawodów.

Ważnym elementem charakteryzującym sytuację na rynku pracy jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów.

W 2013r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Grajewie wpłynęło 1147 ofert pracy w 581 zawodach.

Sektor publiczny zgłosił 371 ofert pracy.

Oferty pracy subsydiowanej stanowiły 66,2% zgłoszonych wolnych miejsc pracy i było ich 759.

Dla porównania w 2012r. wpłynęło 1221 ofert pracy czyli o 74 więcej niż w 2013r. (w 2013r. spadek o 3,3%) . Na koniec omawianego okresu pozostało 26 ofert, które nie zostały zrealizowane.

Najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 5. Zgłoszone oferty pracy wg zawodów (z liczbą powyżej 5 w danym zawodzie) w porządku malejącym

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy	Udział w ogólnej liczbie ofert pracy (w %)
1.	Robotnik gospodarczy	187	16,3
2.	Sprzedawca	103	9,0
3.	Technik prac biurowych	54	4,7
4.	Posadzkarz	48	4,2
5.	Kierowca samochodu ciężarowego	34	3,0
6.	Robotnik budowlany	32	2,8
7.	Sprzątaczką biurowa	29	2,5
8.	Przedstawiciel handlowy	23	2,0
9.	Przetwórca ryb	18	1,6
10.	Pomoc kuchenna	18	1,6
11.	Kucharz	17	1,5
12.	Kierowca samochodu dostawczego	16	1,4
13.	Opiekunka dziecięca	13	1,1
14.	Robotnik drogowy	12	1,0
15.	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	11	1,0

16.	Dozorca	11	0,9
17.	Pomocnik mleczarski	10	0,9
18.	Operator urządzeń do produkcji opakowań z papieru i tektury	10	0,9
19.	Pracownik call center	10	0,9
20.	Magazynier	10	0,9
21.	Mechanik pojazdów samochodowych	10	0,9
22.	Operator urządzeń do paletyzacji	10	0,9
23.	Konserwator budynków	8	0,7
24.	Technik administracji	7	0,6
25.	Fryzjer	7	0,6
26.	Specjalista ds. marketingu i handlu	6	0,5
27.	Sprzedawca w stacji paliw	6	0,5
28.	Doradca klienta	6	0,5
29.	Kelner	6	0,5
30.	Barman	6	0,5
31.	Operator koparko-ładowarki	6	0,5
32.	Pomocnik piekarza	6	0,5

Oferty pracy zgłoszone w 2013r. były zdominowane przez zawody wymagające stosunkowo niskich kwalifikacji, określonych co najwyżej średnim poziomem wykształcenia. Udział ofert pracy w ww. zawodach z powyższej tabeli stanowi 65,4% ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy. Odsetek ofert w zawodzie robotnik gospodarczy osiągnął poziom 16%. Oferty pracy w tym zawodzie były głównie ofertami prac subsydiowanych. Dla 110 zawodów wpłynęło po jednej ofercie pracy. Stanowiły one 9,6% ogółu wolnych miejsc pracy. Oferty przeznaczone były dla prawie wszystkich grup zawodowych.

W 2013r. nie wpłynęła żadna oferta pracy przeznaczona dla osób bez zawodu.

4.2. Struktura ofert pracy według grup zawodów

W omawianym okresie największa liczba wolnych miejsc pracy była skierowana do **pracowników usług osobistych (grupa 51)**, dla których wpłynęło 233 ofert, stanowiących 20,3% ogółu ofert. Zawód dominujący w tej grupie to robotnik gospodarczy – 187 oferty, tj. 80,3% opisywanej grupy.

Drugą w kolejności grupą zawodową o największej liczbie ofert pracy była **grupa 52 – sprzedawcy i pokrewni**, dla których wpłynęło 132 wolnych miejsc pracy stanowiących 11,5 % ogółu ofert. Przeważającą ich liczbą dotyczyła sprzedawców - 103 oferty, tj. 78% tej grupy.

Duże zainteresowanie pracodawców skupiało się na pracownikach należących do **grupy 71 - robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)**. Dla tej grupy zgłoszono 83 wolne miejsca pracy, czyli 7,2% ogółu ofert pracy. Adresatem tych ofert byli głównie posadzkarze (48 ofert, tj. 57,8% grupy).

Pozostałe najliczniejsze grupy to:

- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 78 ofert,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie - 72 oferty,
- kierowcy i operatorzy pojazdów – 57 ofert,
- średni personel do spraw biznesu i administracji – 50 ofert,
- robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 45 ofert.

Najmniej ofert pracy wpłynęło w następujących dużych grupach zawodów: **pozostałych pracowników obsługi biura** (1 oferta), **rolników produkcji towarowej** (1 oferta), **kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych** (2 oferty), **specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych**.

W 2013r. nie wpłynęły oferty dla grupy sił zbrojnych (**oficerowie sił zbrojnych oraz żołnierze szeregowi**); **przedstawiciele władz publicznych, wyższych urzędników i dyrektorów generalnych**; dla **kierowników do spraw zarządzania i handlu**; **rolników i rybaków pracujących na własne potrzeby**; **sprzedawców ulicznych i pracowników świadczących usługi na ulicach**.

4.3. Oferty pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej przez pracodawcę działalności, najwięcej ofert pracy wpłynęło z podmiotów działających w sekcji **przetwórstwa przemysłowego** – 179 ofert pracy, stanowiły one 15,6% wszystkich ofert zgłoszonych w omawianym okresie.

Z sekcji **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** wpłynęło 171 ofert pracy, stanowiły 14,9% ogółu zgłoszonych ofert.

Znaczna liczba ofert pracy pochodziła z dwóch sekcji: **administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne** (168 ofert – 14,6% ogółu ofert), **budownictwa** (167 ofert – 14,6% ogółu) i **edukacji** (125 ofert – 10,9% ogółu).

Oferty pracy pochodzące z wyżej wymienionych pięciu sekcji stanowiły 70,6% ogółu wszystkich pozyskanych ofert pracy.

Pozostałe w kolejności sekcje PKD:

- transport i gospodarka magazynowa - 68 ofert (5,9%),
- dostawy wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 38 oferty (3,3%),
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 35 ofert (3%),
- działalność profesjonalna naukowa i techniczna – 31 ofert (2,7%),
- działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 29 ofert (2,5%).

Najmniejsza ilość ofert pracy wpłynęła z sekcji: **górnictwo i wydobywanie** (3 oferty) , **informacja i komunikacja** (5 ofert), **działalność związana z obsługą rynku nieruchomości** – (11 ofert).

Nie odnotowano wpływu ofert z działów: **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych**; **organizacje i zespoły eksterytorialne** oraz **działalności nie zidentyfikowanej**.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Podstawowym celem, któremu ma służyć ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest próba wskazania, na które zawody istnieje popyt na lokalnym rynku pracy, a które z nich występują w stopniu nadwyżkowym.

Dokonując analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wzięto pod uwagę wyłącznie informacje o nowo rejestrujących się bezrobotnych (napływ) oraz zgłoszonych ofertach pracy w 2013 r.

Wyjaśnienia wymaga przyjęta definicja zawodu **deficytowego i nadwyżkowego**.

Za **zawód deficytowy** uznany został zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawodem nadwyżkowym określa się zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących w nim pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe zostały wyłonione w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, a zdefiniowany jako stosunek zgłoszonych w badanym okresie ofert pracy do liczby rejestrujących się w tym czasie bezrobotnych w danym zawodzie. W zaleceniach metodycznych do monitoringu zawodów określono, że zawody o wskaźniku:

- $W < 0,9$ – to zawody nadwyżkowe,
- $W > 1,1$ – to zawody deficytowe,
- $0,9 \leq W \leq 1,1$ – to zawody zrównoważone.

Zastosowanie ww. wskaźnika jako kryterium analizy pozwoliło na wyodrębnienie grupy **zawodów nadwyżkowych** w liczbie **422**, wśród której można wyodrębnić dwie:

1. Rejestrujący się bezrobotni – reprezentanci **72** zawodów mogli liczyć na otrzymanie przynajmniej jednej oferty pracy w 2013r. (304 ofert pracy dla 1404 rejestrujących się osób z zawodem – średnia dla grupy to 4,6 bezrobotnych na jedną ofertę).

Trzydzieści pierwszych zawodów nadwyżkowych według malejącego wskaźnika przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Zawody nadwyżkowe

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Napływ bezrobotnych	Oferty pracy
1.	514202	Kosmetyczka	0,8000	5	4
2.	621002	Robotnik leśny	0,8000	5	4
3.	522301	Sprzedawca	0,7923	130	103
4.	321301	Technik farmaceutyczny	0,7500	4	3
5.	513101	Kelner	0,7500	8	6
6.	931301	Robotnik budowlany	0,6809	47	32
7.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,6667	6	4
8.	818205	Palacz centralnego ogrzewania wodnych i rusztowych	0,6667	6	4
9.	411003	Pracownik kancelaryjny	0,6667	3	2
10.	225101	Lekarz weterynarii	0,5000	2	1

11.	234201	Nauczyciel przedszkola	0,5000	4	2
12.	214903	Inżynier automatyki i robotyki	0,5000	2	1
13.	241202	Doradca finansowy	0,5000	2	1
14.	431103	Technik rachunkowości	0,5000	2	1
15.	741201	Elektromechanik	0,5000	8	4
16.	911206	Salowa	0,5000	2	1
17.	961303	Zamiatacz	0,5000	2	1
18.	512001	Kucharz	0,4857	35	17
19.	341205	Pracownik socjalny	0,4444	9	4
20.	334306	Technik administracji	0,4375	16	7
21.	522305	Technik handlowiec	0,4000	10	4
22.	214404	Inżynier mechanik-maszyny i urządzenia przemysłowe	0,3333	6	2
23.	324002	Technik weterynarii	0,3333	6	2
24.	314204	Technik hodowca zwierząt	0,3333	3	1
25.	611306	Ogrodnik terenów zieleni	0,3333	3	1
26.	711502	Cieśla szalunkowy	0,3333	3	1
27.	722301	Frezer	0,3333	3	1
28.	834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,3333	3	1
29.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,2703	37	10
30.	263505	Specjalista resocjalizacji	0,2500	4	1
31.	818204	Palacz kotłów centralnego ogrzewania	0,2500	4	1
32.	222101	Pielęgniarka	0,2500	8	2

2. Grupa zawodów nadwyżkowych w liczbie **350** charakteryzowała się wskaźnikiem równym 0 (1054 bezrobotnych). Oznacza to, że w omawianym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy w zawodach tej grupy.
Zawody należące do omawianej grupy zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Zawody nadwyżkowe (ze wskaźnikiem równym 0 i napływem powyżej 5 osób w zawodzie)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Napływ bezrobotnych
1.	314207	Technik rolnik	94
2.	331403	Technik ekonomista	90
3.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	75
4.	752208	Stolarz meblowy	27
5.	613003	Rolnik	23
6.	611104	Rolnik upraw polowych	18
7.	213205	Inżynier rolnictwa	16
8.	242218	Specjalista ds. badań społeczno-ekonomicznych	15
9.	214202	Inżynier budownictwa-budownictwo ogólne	14
10.	241103	Specjalista do spraw rachunkowości	14
11.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	14
12.	242222	Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	13
13.	333107	Technik logistyki	13

14.	723102	Mechanik ciągników	13
15.	711503	Stolarz budowlany	12
16.	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	12
17.	311303	Technik elektryk	11
18.	311924	Technik technologii odzieży	9
19.	834103	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	9
20.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	9
21.	335904	Inspektor ds. obrony cywilnej	8
22.	723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	8
23.	264302	Filolog-filologia obcojęzyczna	8
24.	263304	Politolog	7
25.	234104	Nauczyciel języka angielskiego	7
26.	251902	Specjalista zastosowań informatyki	7
27.	741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	7
28.	214110	Towaroznawca	6
29.	214907	Inżynier gospodarki przestrzennej	6
30.	228301	Fizjoterapeuta	6
31.	228903	Kosmetolog	6
32.	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	6
33.	235912	Pedagog szkolny	6
34.	241304	Specjalista bankowości	6
35.	242224	Specjalista ds. stosunków międzynarodowych	6
36.	263204	Socjolog	6
37.	311410	Technik mechatronik	6
38.	325511	Technik ochrony środowiska	6
39.	331402	Technik agrobiznesu	6

Grupa **143** zawodów charakteryzowała się wskaźnikami umożliwiającymi zakwalifikowanie ich do grona **zawodów deficytowych**, wśród której można wyróżnić dwie:

1. Grupa **32** zawodów, dla których ilość zgłoszonych ofert pracy przewyższała ilość rejestrujących się bezrobotnych w tych zawodach (551 ofert pracy dla 185 osób, czyli średnio 3 oferty na osobę).

Ranking wszystkich zawodów deficytowych w tej grupie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zawody deficytowe

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu zawodów)	Napływ bezrobotnych	Oferty pracy
1.	921401	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	11,0000	1	11
2.	932909	Pomocnik mleczarski	10,0000	1	10
3.	814302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	10,0000	1	10
4.	751103	Przetwórcza ryb	9,0000	2	18
5.	712204	Posadzkarz	8,0000	6	48
6.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	8,0000	2	16
7.	524902	Doradca klienta	6,0000	1	6

8.	811105	Operator koparko-ładowarki	6,0000	1	6
9.	332203	Przedstawiciel handlowy	4,5000	5	23
10.	411004	Technik prac biurowych	4,5000	12	54
11.	941201	Pomoc kuchenna	4,5000	4	18
12.	721206	Spawacz metodą TIG	4,0000	1	4
13.	333105	Spedytor	3,0000	1	3
14.	515303	Robotnik gospodarczy	2,6769	65	187
15.	331301	Księgowy	2,5000	2	5
16.	235301	Lektor języka angielskiego	2,0000	1	2
17.	251401	Programista aplikacji	2,0000	1	2
18.	263401	Psycholog	2,0000	1	2
19.	422602	Recepcjonista	2,0000	1	2
20.	513202	Barman	2,0000	1	2
21.	712101	Dekarz	2,0000	1	2
22.	721204	Spawacz metodą MAG	2,0000	1	2
23.	721306	Blacharz samochodowy	2,0000	1	2
24.	741103	Elektryk	2,0000	1	2
25.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	2,0000	17	34
26.	911207	Sprzątaczką biurową	1,9333	15	29
27.	962902	Dozorca	1,5714	7	11
28.	311101	Laborant chemiczny	1,3333	3	4
29.	931205	Robotnik drogowy	1,3333	9	12
30.	412001	Sekretarka	1,2500	4	5
31.	243106	Specjalista ds. marketingu i handlu	1,2000	5	6
32.	325905	Opiekunka dziecięca	1,1818	11	13

2. Grupa 111 zawodów, dla których wskaźnik intensywności deficytu był maksymalny (MAX), czyli na zgłoszoną ofertę pracy w danym zawodzie przypadła zerowy napływ bezrobotnych. W omawianym okresie wpłynęło 218 takich ofert pracy.

Zawody deficytowe o wskaźniku MAX przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Zawody deficytowe o wskaźniku MAX z liczbą ofert powyżej trzech

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1.	422201	Pracownik obsługi telefonicznej (call center)	10
2.	818901	Operator urządzeń do paletyzacji	10
3.	711101	Konserwator budynków	8
4.	524502	Sprzedawca w stacji paliw	6
5.	932910	Pomocnik piekarza	6
6.	332101	Agent ubezpieczeniowy	5
7.	343301	Bibliotekarz	5
8.	523002	Kasjer handlowy	5
9.	531103	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	5
10.	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	5
11.	723310	Mechanik – monter maszyn i urządzeń	5
12.	816031	Operator urządzeń przetwórstwa ziemniaczanego	5
13.	932101	Pakowacz	5
14.	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	4
15.	962906	Woźny	4

Grupa **zawodów zrównoważonych** obejmuje łącznie **16** zawodów. Charakteryzowały się one wskaźnikiem równym 1 (28 ofert pracy na 28 osób rejestrujących się w danym zawodzie).

Wszystkie zawody zrównoważone przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Zawody zrównoważone

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Napływ bezrobotnych	Oferty pracy
1.	432103	Magazynier	10	10
2.	214108	Logistyk	2	2
3.	325402	Technik masażysta	2	2
4.	711904	Robotnik rozbiórki budowli	2	2
5.	215103	Inżynier elektryk	1	1
6.	234108	Nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej	1	1
7.	234111	Nauczyciel matematyki w szkole podstawowej	1	1
8.	343101	Fotograf	1	1
9.	343901	Animator kultury	1	1
10.	523001	Kasjer biletowy	1	1
11.	524404	Telemarketer	1	1
12.	541312	Strażnik gminny/miejski	1	1
13.	712303	Tynkarz	1	1
14.	817207	Operator strugarek i frezarek do drewna	1	1
15.	932906	Pomocnik ciastkarza	1	1

5. PODSUMOWANIE

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala dostrzec tendencje jakie występują na obszarze rynku pracy w powiecie grajewskim. Wyniki monitoringu opisują aktualną sytuację na rynku pracy, ale nie posiadają elementów szczegółowej prognozy. Mają charakter diagnostyczny, a więc dla potrzeb edukacji mogą być niewystarczające. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych identyfikuje zjawiska popytu i podaży na lokalnym rynku pracy jedynie w jego większym fragmencie.

Informacje zawarte w statystykach urzędów pracy, na których oparte jest niniejsze opracowanie – odnoszą się jedynie do bezrobocia rejestrowanego oraz tej części ofert pracy, która została zgłoszona do urzędu pracy.

Pośrednictwo urzędu pracy w znalezieniu zatrudnienia jest jednym z wielu źródeł, z jakich mogą korzystać osoby poszukujące pracy oraz pracodawcy w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Inne możliwości to głównie usługi agencji zatrudnienia i firm rekrutacyjnych, oferty zamieszczane w prasie, w Internecie i telewizji lokalnej czy też samodzielne poszukiwanie zatrudnienia u pracodawców. Dlatego też ten ranking nie może być jedynym źródłem pomocnym przy określaniu kierunków kształcenia zawodowego czy szkoleń.

Z analizy danych liczbowych wynika, że na terenie powiatu grajewskiego zasadniczą część bezrobotnych jest stale generowana przez osoby z określonym zawodem, między innymi: sprzedawca, ślusarz, technik rolnik, technik ekonomista.

Dużym problemem grajewskiego rynku pracy jest znaczny odsetek osób bez zawodu – 31,7% ogółu zarejestrowanych w końcu grudnia 2013r. Oznacza to, że niemal co czwarta zarejestrowana osoba nie posiadała przygotowania zawodowego.

Z punktu widzenia realizacji polityki rynku pracy aktywizacja zawodowa tej grupy osób wymaga ukierunkowania na promowanie dalszego kształcenia w systemie szkolnym lub pozaszkolnym, np. poprzez system szkoleń.

Analiza zgłoszonych przez pracodawców wolnych miejsc pracy wykazała, że w większości były to oferty pracy nisko opłacane, o wysokiej fluktuacji kadry pracowniczej. Przykładem mogą być oferty pracy w zawodzie posadzkarz, robotnik budowlany, pomoc kuchenna - dotyczyły wielokrotnie tego samego miejsca pracy, czyli nie generowały nowych miejsc pracy. Bardzo liczna grupa ofert pracy w zawodach robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik prac biurowych, opiekunka dziecięca, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni, sprzętaczka – to w większości przykłady miejsc pracy powiązanych z subsydiowanymi formami aktywizacji osób bezrobotnych, zarówno o charakterze zatrudnieniowym (prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego) jak i poza zatrudnieniowym: staże, prace społeczne użyteczne. Udział subsydiowanych ofert pracy wynosił 66,2% (759 ofert) wszystkich zgłoszonych wolnych miejsc pracy w 2013r.

Reasumując – zasadniczą część rejestrowanego popytu na pracę miała charakter tymczasowy i kształtowana była przez aktywne programy rynku pracy. Charakterystyczną cechą rynku pracy powiatu grajewskiego jest brak równowagi między podażą a popytem w przekroju zawodowym.

Kwalifikacje zawodowe wyznaczają szanse na podjęcie zatrudnienia. To one decydują czy osoba bezrobotna stanie się pożądana na rynku pracy, czy dołączy do grupy „ryzyka”, gdzie szanse na zatrudnienie maleją.

Coraz większego znaczenia nabierają dodatkowe umiejętności o charakterze uniwersalnym, które mogą stanowić nie tylko atut w zdobyciu pracy, ale też w jej utrzymaniu:

- planowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego,
- umiejętność samodzielnego poszukiwania pracy,
- chęć uczenia się i podnoszenia kwalifikacji,
- elastyczne podejście do oczekiwań pracodawcy,
- zgoda na wielokrotną reorientację zawodową,
- motywacja do pracy.

Częstym zjawiskiem obserwowanym na terenie powiatu grajewskiego jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie dużo osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Szczegółowe wnioski dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2013r. będzie można sformułować dopiero po opracowaniu drugiej części raportu tzw. prognostycznej, w oparciu o wyniki badań z popytu na pracę oraz badania o absolwentach szkół wyższych.

Opracowała:
Krystyna Górka

Akceptacja:
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Grajewie
Bożenna Zakrzewska